

Eene zoogmoeder – J.J. Cremer

Geschreven in Loenen aan de Vecht, 30 november 1855. Aantekening op het handschrift: 'Vaderl. Letteroef. De schrijver moet proef hebben'. Handschrift door de Koninklijke bibliotheek in 1952 gekocht van Antiquariaat Gijsbers en Van Loon te Arnhem. 51 fol. Aanvraagnummer: KW 134 B 11 / 14.

1e druk in: Vaderlandsche letteroefeningen, 1856, II, Mengelwerk, p. 149-199, en p. 225-242. Amsterdam : P. Ellerman, 1856.

2e druk in: De Java-bode, 1, 4, 8, 11, 15, 18, 22, 25, 29 juli, 1, 5, 8 augustus 1857 e.v.

3e druk in: Een reisgezelschap : novellen : eene zoogmoeder. de vriend van den huize. Haarlem : De erven Loosjes, 1858. p. 1-75

4e druk in: Een reisgezelschap: novellen. Haarlem : De erven Loosjes, 1873.

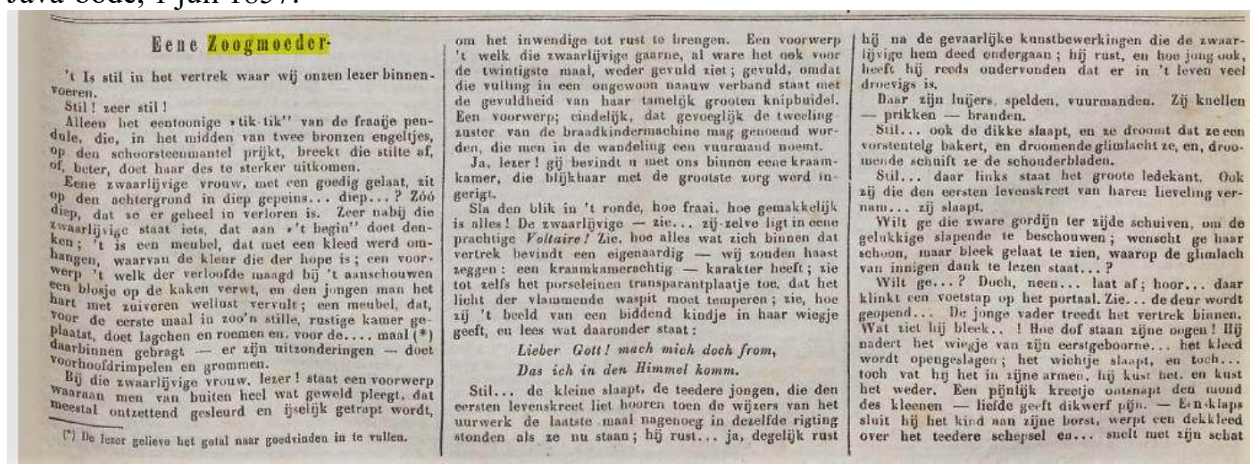
5e druk in: Romantische werken, dl. 1. Leiden: P. van Santen, 1877. p. 91-144.

6e druk in: Leidsche herdrukken, no. 18. Leiden : A. W. Sijthoff, [1906]. p. 1-52. Uitgegeven samen met De koffie-vrouw.

7e druk in: De grondwet, 12 april, 10, 17 mei, 28 juni 1932.

8e druk in: Betuwse novellen en een reisgezelschap : o.a.: Wiege-Mie, De rechte Jozef, De oude Wessels en zijn gezin, De reis van Gerrit Meeuwssen en zien zeun noar de Amsterdamse karmis, Een zoogmoeder, De vriend van den huize / van J.J. Cremer. Rotterdam : Calbona Uitgeverij, 2018. 384 p. Oorspronkelijke uitgave: 1853. ISBN: 978-94-9257594-4 (paperback).

Java-bode, 1 juli 1857:

Leeskabinet 1 januari 1859:

tuwsche Novellen, waarvan wij, bij de uitgave onder dezen titel, in ons tijdschrift verslag hebben gegeven. Het vijftal, dat in deze twee deeltjes wordt aangeboden, zal den meesten onzer lezers ook niet nieuw meer wezen. Ze zijn: *Eene Zoogmoeder*, *De vriend van den huize*, *Ritter's Hans*, *De Fransche Komiek en de Douairière*, en *Het Einde*. Zoo veel wij ons kunnen herinneren, is van al deze novellen, bij hare eerste mededeeling in jaarboekjes enz., in dit tijdschrift loffelijken melding gedaan; wij hebben thans alleen daarbij te voegen, dat deze herdruk in twee deeltjes aan velen ongetwijfeld welkom zal zijn, ook aan hen, die wat zwak van gezigt zijn om de novellen bij de eerste uitgave goed te kunnen lezen. De groote letter en duidelijke druk van deze tweede uitgave laten in dat opzigt niets te wenschen over.

N. T.

Brinkman, 1 januari 1870:

- Cremer** (J. J.), Dokter Helmond en zijn vrouw. 's Hage, M. Nijhoff; Leiden, A. W. Sijthoff; Arnhem, D. A. Thieme. 2 dln. (4 en 398; 4 en 444) gr. 8o. „ 7,20.
- Een woord aan zijn landgenooten. (Overgedrukt uit het *Vaderland*. No. 44, 1870.) 's Hage, C. A. van Reyn. (8) kl. 8o. „ 0,02.
- Een reisgezelschap. Novellen. 1e serie. *Ritter's Hans*. De fransche komiek en de douairière. Het einde. Nieuwe (titel-)uitgave. Haarl., Erven Loosjes. (12 en 253, met een gelith. plaat.) postf. „ 0,75.
- Hetzelfde. 2e serie. *Eene zoogmoeder*. De vriend van den huize. Haarl., Erven Loosjes. (12 en 260, met een gelith. pl.) postf. „ 0,75.
- *Kruuzemantje* en andere vertellingen. Leiden, A. W. Sijthoff. (8 en 128) br. 12o. „ 1,25.
- Openbare brief aan Z. Ex. den Minister van Binnenlandsche Zaken. Opgenomen in „*Het Vaderland*.” 's Hage, Mart. Nijhoff. (16) gr. 8o. „ 0,20.
- *Overbetuwsche novellen*. Leiden, A. W. Sijthoff. (4 en 144) postf. „ 0,50.
- 't *Panweveerke*. *Overbetuwsche* vertelling. 4e druk. Leiden, A. W. Sythoff. (51) 24o. „ 0,15.
- (Zijnde No. 1 der „Algemeene bibliotheek.”)
- Zie *Stuiversmagazijn*.

Nederlandsche Staatscourant, 19 februari 1873:

J. J. Cremer. Een reisgezelschap. (I.) *Eene Zoogmoeder*. De Vriend van den huize. (II.) *Ritter's Hans*. De fransche komiek en de douairière. Het einde. Haarlem, de Erven Loosjes, 1873.

EEN REISGEZELSCHAP.

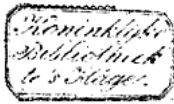
NOVELLEN

VAN

J. J. CREMER.

Eene zoogmoeder.

De vriend van den huize.

HAARLEM,
DE ERVEN LOOSJES.
1873

Algemeen handelsblad 24 november 1877:

Bij P. VAN SANTEN, te Leiden, is verschenen het eerste deel van:

J. J. CREMER'S ROMANTISCHE WERKEN.

Met het Photographisch Portret en een Voorbericht van den Schrijver.

INHOUD: Wiege-Mie. — De rechte Jozef. — De oude Wessels en zijn gezin. — De reis van Gerrit Meeuwsen en zijn zoon naar de Amsterdamsche karmis. — Deine-Meu. — Eene Zoogmoeder. — De fransche komiek en de donairiere. — De vriend van den huize. — Het einde. — Ritter's Hans.

Prijs in keurig gesteendrukt omslag **f 1.50**, in fraaie blauw linnen stempelband **f 1.90**.

CREMER'S ROMANTISCHE WERKEN, complete uitgave, door den auteur herzien, zullen verschijnen in 60 afleveringen à 30 Cents of 12 deelen à f 1.50.

Aan de Intekenaars wordt gratis aangeboden, ter hunner keuze, een der kapitale Staalgravures van H. SLUIJTER, naar de Schilderijen van JOZEF ISRAELS: **HUISELIJK LEED** en **NA DEN STORM**.

Voor hen, die deze uitgave wenschen te bestemmen voor Feestgeschenken, waartoe ze zich bijzonder eigent, diene het bericht, dat het 2de deel vóór St. Nicolaas het licht zal zien. (43862)

Nieuwsblad voor den boekhandel, 19 december 1882:

Door mij is aangekocht van J. J. CREMER:
BETUWSCHE NOVELLEN.

Inhoud: Een Betuwsch landman met zijn zoon op reis naar de Amsterdamsche kermis. — Urege-Mie. — De oude Wes-sels en zijn gezin. — De rechte Jozef. — **Deine Men.**

EEN REISGEZELSCHAP I.

Inhoud: Eene zoogmoeder. — De vriend van den huize.

EEN REISGEZELSCHAP II.

Inhoud: Ritter's Hans. — De Fransche komiek en de dou-airière. — Het einde.

Elk deeltje à 50 cents.

Aanvragen gelieve men dus voortaan tot mij te richten.

Leiden.

A. W. SIJTHOFF. [5153]

Algemeen handelsblad 19 maart 1906:

HERDRUKKEN (Leidsche). 18. J. J. Cremer, Eene
zoogmoeder. — De koffievrouw. Leiden, A. W.
Sijthoff. 8o. (72 blz.) f 0.10.

De grondwet, 12 april 1932:

MENGELWERK

ROMANTISCHE WERKEN

EENE ZOOGMOEDER.

J. J. Cremer.

BEZOEDENIS No. 40

Het is stil in het vertrek waar wij onzen lezer binnenvoeren.

Stil! zeer stil!

Alleen het eentonig getik der fraaie pendule die, in het midden van twee bronzen engeltjes, op den schoorsteenmantel prijkt, breekt die stilte af, of, doet haar des te sterker uitkomen.

Een zwaarlijvige vrouw met een goedig gelaat, zit op den achtergrond in diep gepeins. Zoo diep, dat ze er geheel in verloren is. Naast haar staat een voorwerp dat aan "t begin" doet denken, een meubel, dat met een kleed werd omhangen, waarvan de kleur die der hope is; een meubel, 't welk op de kooftjes der verloofde maagd niet zelden een blokje te voorschijn roept en den jongen man het hart met hoop voor de toekomst vervult; een meubel, dat voor de eerste maal in zoo'n stille rustige kamer geplaatst, doet lieken en roemen, en voor de eerste maal (de lezer gelieve het getal naar goedvinden in te vullen) daarbinnen gebracht — er

Willem in de armen, haar nadert. Hij vrees niet haar slaap te zullen storen; hoor, hij jammerlulde: "O God! O God!"

Zie, hij steekt het kind der slapende toe, en drukt de kinderlippen tegen de wangen der moeder. Ach, zoo had hij den kleine wel graag aan haar vollen boezem gedrukt; maar ook het jongste voelt dat het "zijn hemel" niet is waartegen de vader hem legt; een kreet ontsnapt er aan zijne lipjes. Zij ligt er zoo stil; zij ligt er zoo kind die schoone en jeugdige moeder; en hij, die verlaten echtgenoot, hij brengt het kind, waarvan ze met wellust spraken, waarvan ze in 't vooruitsicht zooveel weelde hadden, naar 't wiegje terug om straks tot de gestorvene weder te keeren, wani, helaas, achter die zware gordijnen in het kraamvertrek, daar slaapt de zalige moeder niet.

Houdt ge niet van die tafereeltjes, waar zoo van akeligheden en dood in voorkomt; houdt ge niet van die kraamkamers waar de eerste vedel breekt? Kant ge een traan niet in 't orkest van huwelijksheid ontweerdheden omdat gij ook wel eens zulk een kamer hebt betreden, waarin 't gewoen den vreugdekreet te ras verstommen deed? Houdt ge niet van die kraamvertrekken waarin zich alles bevindt wat daar gewenscht kan worden, behalve zij, die 't kindje lief-

stond.

—Hier is 't, dacht Geertje, en het hek binnentredende liep ze op de huisdeur toe, en scheide.

Na verscheidene minuten te hebben gewacht, werd de deur geopend door een knecht, die vrouw Geertje vroegde, wat zij verlangde, er bijvoegende: "Ik Dacht dat je de ezelin waart, en daarom heb je wat langer gestaan."

"De dokter heeft mij gezonden," antwoordde Geertje: "Ik heet vrouw Willems, en zou den jongenheer u weet wel."

"Haf! zoal!" zei de knecht, terwijl hij met zijn linkersog knipte: "dan sloeg ik den bal toch zoo geheel niet mis. Wil je maar binnen komen? Zoo, 'k zal 't aan de baker en mijnheer zeggen."

Hij zal het aan de baker en aan mijnheer zeggen!

't Zal dus hier de woning zijn.

Ja wel, 't is hier de woning, waarin God een kind gaf, doch waaruit Hij de moeder tot zich nam.

Zie buiten voor de huisdeur zult gij nog de sporen van verscheidene rijtuigen ontdekken, die weinige dagen geleden om het gazon reden. 't Is moeilijk te onderscheiden, maar toch, den dier sporen liet het groote naar te rijtuig na, dat uit de naburige stad reeds vroegtijdig naar het dorp werd gezonden; het vreemde rijtuig, dat veel bekijks had, en waarvan de voerman — volgens de verklaring van